

Joan la bèstia

Una paura femna aviá un gojat qu'èra bèstia. Tament bèstia que l'apelavan Joan la Bèstia. La maire n'èra plan malcorada.

Quand foguèt pro grandet, per dire de lo desgrossir, lo carguèt d'anar far qualquas comissions.

- Joan, vai t'en al vilatge, me portaràs una dotzena d'agulhas.
- Òc-ben, Mamà !

Al vilatge, crompa las agulhas. En tornant, las tení a la man per las pèdre pas. Se sentís lo besonh d'escampar l'aiga. S'arrèsta prèp d'un palhièr. Planta las agulhas dins la palha. Quand las vòl tornar prene, impossible de las trobar.

Arriba a l'ostal :

- Me pòrtas las agulhas, Joan ?
- Mamà, lo temps d'escampar l'aiga, las ai plantadas dins un palhièr. E res a far per la tornar trobar !
- A ! gròssa bèstia ! te las calí plantar al revèrs de la vèsta, coma los sartres fan !
- Un autre còp farai atal, Mamà !

Qualques jorns aprèp :

- Joan, vai-t'en a la fièira, me portaràs un aste per far rostir lo polets.
- Òc-ben, Mamà !

Lo ser, torna a l'ostal amb l'aste plantat al revèrs de la vèsta. Vos figuratz : la vèsta tota estrassada !

- E ben te l'as plan adobada, la vèsta ! una vèsta tota nòva ! la vèsta dels dimenges ! diguèt la maire... A ! Gròssa bèstia ! te calí portar l'aste sus l'espatla, coma fan los boièrs per l'agulhada.
- Un autre còp farai atal, Mamà !

Lo mèd d'aprèp :

- Joan, vai-t'en a la fièira, cromparàs un polit porquet. L'abelirem, l'engraissarem, lo tuarem per sant Antòni e atal aurem d'avitalha per tot l'an que ven.
- Òc-ben, Mamà ! aqeste còp seretz contenta.

A la fièira, Joan crompa un porquet – lo primièr que tròba – l'arrapa, se l'carga sus l'espatla. E aquel porquet, pardi ! arpatejava coma un diable e gonidava a eissordar. Li pissèt e caguèt sus la vèsta, e pauc se'n manquèt que li chapèsse las aures.

Quand la maire lo vegèt arribar :

- A ! gròssa bèstia ! cridèt en levant los braces al cèl. Gaita dins quine stat t'a mes aquel porquet ! ... A ! vai, seràs totjorn tan bèstia !
- E qué me calí estacar lo pòrc amb una còrda, te lo metre al davant e lo far caminar, en lo tustant amb un bròc se voliá pas avançar.
- Un autre còp farai atal, Mamà !

Lo mèd d'aprèp :

- Joan, vai-t'en a la fièira, me cromparàs un pairòl, un pairòl pas tròp grand per far lo milhàs.
- Òc-ben, Mamà !

A la fièira, Joan crompa un pairòl, l'estaca amb una còrda, lo pausa pel sòl e coma aquel pairòl volia pas caminar, lo truca a grands còps de bròc per lo far avançar. E parrabim ! parrabam ! lo trigossèt atal sus las pèiras del camin...

Pensatz dins quine stat l'arribèt a l'ostal : tot macat, tot traucat, tot misèra !

La maire que de luènh l'aviá ausit venir, s'arrancava lo pel de colèra.

- A ! capbordàs ! grand palòt ! gròssa bèstia ! solide que seràs totjorn tan bèstia !... E ben, d'ara endavant, soi ieu qu'anirai a la fièira, e tu demoraràs aici.

Lo mèd d'aprèp, la maire s'aprèsta e, sul punt de partir, li recomanda :

- Joan, escota-me plan. Ai mes lo topin sul fòc. Quand la sopa bolhirà, metràs la graissa als caulets.
- Òc-ben, Mamà !

Quand s'avisa que la sopa bolhís, Joan va quèrre lo pòt de graissa, s'en va a l'òrt e, amb una culhièra gròssa, unta totes los caulets.

Quand la maire torna a l'ostal :

- Aqueste còp, Mamà, ai plan fait çò que m'aviátz comandat. Ai mesa la graissa als caulets, emai n'ai pas agut per totes !...

La mena a l'òrt : la paura femna vetz la graissa suls caulets qu'èra a se fondre al solelh entre las fuèlhas...

- Mon paure Joan ! Bèstia èras, bèstia ès, bèstia seràs tota ta vida.

Conte de la tradicion occitana